

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/502514

Zaaknummer : ACM/18/033246

Tarievenbesluit Liander Gas 2019

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 81c, eerste lid, Gaswet

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Achtergrond en systematiek	4
2.1	Achtergrond	4
2.2	Systematiek	4
3	Procedure voor de totstandkoming van dit besluit	5
4	Totstandkoming van de tarieven	6
4.1	Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties	6
4.1.1	Toepassing van de wettelijke formule	6
4.1.2	Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten	7
4.1.3	Conclusie	7
4.2	Tariefcorrecties	7
4.2.1	Correctie voor lokale heffingen	8
4.2.2	Invoeding groen gas	8
4.2.3	Conclusie	9
4.3	Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties	9
4.4	Tarieven	9
4.4.1	Toetsingskader	10
4.4.2	Beoordeling van het voorstel	11
4.4.3	Conclusie	11
5	Dictum	12
	Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2019	13
	Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2019	13
	Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen	13

1 Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de tarieven vast die N.V. Liander (hierna: Liander) met ingang van 1 januari 2019 ten hoogste in rekening mag brengen voor het uitvoeren van haar wettelijke taken, zoals genoemd in artikel 10, eerste lid, van de Gaswet. Dit zijn het inwerking hebben en onderhouden van netten, het waarborgen van veilig en betrouwbaar transport van gas en het verzorgen van een aansluitingen.
2. In dit besluit licht de ACM de achtergrond en systematiek van de tariefregulering toe in hoofdstuk 2. Dit wordt gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit in hoofdstuk 3 en de totstandkoming van de tarieven in hoofdstuk 4. Daarna stelt de ACM in hoofdstuk 5 de tarieven vast in het dictum. Dit besluit bevat daarnaast drie bijlagen. Bijlage 1 betreft de rekenmodule waarmee de toegestane inkomsten voor het jaar 2019 worden berekend. In bijlage 2 zijn de tarieven voor het jaar 2019 opgenomen. Beide bijlagen zijn Excelbestanden die de ACM publiceert op www.acm.nl. Bijlage 3 bevat de relevante wettelijke bepalingen. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

3. Gas wordt getransporteerd via gastransportnetten. De netbeheerder voert wettelijke taken uit voor het door hem beheerde net. Voor Liander gaat het onder meer om het verzorgen van het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten, alsmede het verzorgen van aansluitingen. Liander voert deze taken uit op een regionaal gastransportnet. Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, stelt de ACM de tarieven vast die Liander ten hoogste in rekening mag brengen voor de hierboven genoemde wettelijke taken (hierna gezamenlijk: de aansluit- en transporttarieven).
4. Met dit besluit stelt de ACM de aansluit- en transporttarieven vast voor Liander voor het jaar 2019.

2.2 Systematiek

5. De aansluit- en transporttarieven komen als volgt tot stand. De ACM stelt de methode van regulering voor de regionale netbeheerders vast in een methodebesluit. Met de methode van regulering voor Liander beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen.
6. Op basis van het methodebesluit worden de x-factor, q-factor en rekenvolumina vastgesteld. Dit gebeurt voor iedere netbeheerder afzonderlijk. Voor Liander zijn de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2017-2021 vastgesteld bij besluit van 24 november 2016 (hierna: het x-factorbesluit).¹ Het x-factorbesluit is van toepassing op dit tarievenbesluit.
7. Om de tarieven vast te stellen, berekent de ACM eerst de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties. Deze worden berekend met de formule uit artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet en de toevoegingen als bedoeld in artikel 81b, eerste lid, onderdelen e en f, van de Gaswet. Vervolgens bepaalt de ACM welke tariefcorrecties hierop moeten worden aangebracht om zo tot de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te komen.
8. De totale inkomsten inclusief tariefcorrecties zijn de inkomsten die de netbeheerder maximaal met de aansluit- en transporttarieven mag verdienen. De netbeheerder moet een voorstel voor de tarieven indienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de Gaswet en de Tarievenscode gas. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.

¹ Besluit van 12 september 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205164 en zaaknummer 16.0425.52.

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

9. De regionale netbeheerder dient voor 1 oktober een tarievenvoorstel aan de ACM te sturen.
10. Veel van de gegevens die de ACM gebruikt voor het berekenen van de inkomsten van Liander komen uit de reguleringsdata die Liander jaarlijks aan de ACM verstrekt. Voor het vaststellen van dit besluit is de ACM onder meer van deze gegevens uitgegaan.
11. De ACM heeft op 3 juli 2018 een informele bijeenkomst met alle regionale netbeheerders georganiseerd. Tijdens de bijeenkomst zijn de berekening van de totale inkomsten en de correcties over het jaar 2017 besproken.
12. De ACM heeft op 16 augustus 2018 een concept rekenmodule van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties naar de netbeheerders toegestuurd. Deze module is een Excelbestand waarin voor iedere netbeheerder de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties wordt berekend. Tijdens een tweede informele bijeenkomst op 30 augustus 2018 heeft de ACM alle regionale netbeheerders in de gelegenheid gesteld mondeling te reageren op de concept rekenmodule.
13. Op 10 september 2018 heeft de ACM de definitieve rekenmodule aan de netbeheerders gestuurd. Op dezelfde datum heeft de ACM een tarievenmodule aan Liander gestuurd ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de netbeheerder de voorgestelde tarieven kan invullen.
14. Op 24 september 2018 heeft de ACM het tarievenvoorstel van Liander ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 2 oktober 2018 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.
15. Op 30 oktober 2018 heeft de ACM Liander verzocht een nieuw tarievenvoorstel in te dienen. Het herziene tarievenvoorstel van 8 november 2018 voldoet aan de vereisten van wet- en regelgeving.

4 Totstandkoming van de tarieven

16. De tarieven die de ACM vaststelt komen tot stand in vier stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.1). De tweede stap betreft de berekening van de hoogte van de tariefcorrecties (paragraaf 4.2). De derde stap betreft de vaststelling van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.3). Ten slotte volgt de beoordeling van de tarieven (paragraaf 4.4). Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de totale inkomsten inclusief correcties is te vinden in bijlage 1 bij dit besluit. De tarieven zijn te vinden in bijlage 2 bij dit besluit.

4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties

17. De totale inkomsten exclusief tariefcorrecties van Liander voor 2018 zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. Deze inkomsten exclusief tariefcorrecties bestaan uit:
1. de uitkomsten van de toepassing van de wettelijke formule (artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet);
 2. de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen, voor zover deze kosten doelmatig zijn (artikel 81b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet);
 3. de doelmatige kosten en investeringen (artikel 81b, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet);

4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule

18. De wettelijke formule in artikel 81b, eerste lid onderdeel d, van de Gaswet luidt als volgt:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

- TI_t de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
- TI_{t-1} de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
- cpi de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
- x de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

19. De ACM berekent de totale inkomsten voor het jaar 2019 uit de totale inkomsten van het voorafgaande jaar. De berekening is weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit. Voor de toepassing van de wettelijke formule moet worden uitgegaan van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en zonder de schatting voor de inkoopkosten transport voor het jaar 2018. Uit de berekening volgt dat deze totale inkomsten 2018 EUR 375.943.582 bedragen. Dit is TI_{t-1} zoals bedoeld in voorgaand randnummer.
20. De ACM baseert zich op gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2019 bedraagt 2,1%.²
21. De ACM heeft de x-factor en de q-factor voor de periode 2017-2021 vastgesteld in het x-factorbesluit 2017-2021. De x-factor voor Liander is vastgesteld op 1,42 per jaar. De q-factor is vastgesteld op nihil.

4.1.2 Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten

22. De ACM heeft Liander verzocht de gemaakte doelmatige kosten voor bijzondere investeringen (artikel 81b, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet) en de gemaakte doelmatige kosten voor de verwerving van een bestaand net (artikel 81b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet) op te geven. Liander heeft hiervan geen opgave gedaan.

4.1.3 Conclusie

23. Gelet op het bovenstaande volgt dat de totale inkomsten voor Liander exclusief tariefcorrecties EUR 378.499.999 bedragen voor het jaar 2019.

4.2 Tariefcorrecties

24. De ACM kan de tarieven die in het jaar 2019 zullen gelden corrigeren. Dit doet de ACM indien de tarieven die in dat jaar gelden op één van de in artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet genoemde gronden voldoet. Hiertoe berekent de ACM in deze paragraaf de som van de tariefcorrecties. Deze som voegt de ACM toe aan de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties.
25. De ACM past voor dit tarievenbesluit de volgende tariefcorrecties toe op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid:
 1. Correctie voor lokale heffingen;
 2. Invoeding groen gas
26. In de volgende paragraaf behandelt de ACM de bovenstaande tariefcorrecties.

² De in september 2018 opgenomen cpi van 2,3% is na 1 oktober 2018 door het CBS gecorrigeerd naar 2,1%.

27. De ACM zal met tariefcorrecties kosten of opbrengsten uit eerdere jaren vergoeden in de tarieven van het jaar 2019. Hierbij houdt de ACM rekening met de financieringslasten of baten die uit deze vergoeding volgen door de toepassing van de heffingsrente c.q. belastingrente.³ Deze rente is vastgesteld voor de periode tot en met het vierde kwartaal van 2018. Bij het vaststellen van het onderhavige tarievenbesluit is de belastingrente voor het eerste en tweede kwartaal van 2019 nog niet bekend. Daarom hanteert de ACM voor de eerste twee kwartalen van 2019 de meest recent vastgestelde belastingrente.⁴

4.2.1 Correctie voor lokale heffingen

28. De lokale heffingen betreffen een zogenaamd Objectieverbaar Regionaal Verschil (ORV). De ACM beschikt over de feitelijke kostengegevens van het jaar 2017. Op grond van artikel 81c, tweede lid, onderdeel c, van de Gaswet corrigeert de ACM de totale inkomsten 2019, nu de feitelijke kosten afwijken van de geschatte kosten voor lokale heffingen in 2017.
29. Het uitgangspunt bij de tariefcorrectie voor het ORV Lokale Heffingen is dat de ACM het verschil in inkomsten nacalculeert dat het gevolg is van afwijkingen tussen geschatte en feitelijke kostengegevens voor lokale heffingen. De nacalculatie van het verschil tussen geschatte en feitelijke kostengegevens vindt plaats via een virtuele aanpassing van de x-factor. Om het nacalculatiebedrag te berekenen worden in de x-factorberekening voor de reguleringsperiode 2017-2021⁵ de geschatte gegevens voor de lokale heffingen vervangen door de gerealiseerde gegevens over 2017. Dit betreffen de gegevens zoals deze door de netbeheerders zijn opgegeven in de reguleringsdata voor 2017. Hierbij wordt rekening gehouden met het verschil in prijspeil. Hiermee wordt een virtuele x-factor berekend, die vervolgens gebruikt wordt om de totale inkomsten voor 2017 te berekenen wanneer reeds in voornoemde x-factorberekening de daadwerkelijk gerealiseerde kosten zouden zijn gebruikt. Het verschil tussen deze totale inkomsten en de totale inkomsten (exclusief correcties) die volgen uit de Tarievenbesluiten voor 2017 leidt vervolgens tot de correctie die de ACM toepast op de totale inkomsten exclusief correcties voor het jaar 2019 voor lokale heffingen.
30. Voor 2019 leidt dit tot een correctie van EUR 24.568.743. Dit bedrag wordt opgeteld bij de totale inkomsten voor 2019.

4.2.2 Invoeding groen gas

31. Bij besluit van 24 mei 2016 heeft de ACM bepaald dat netbeheerders geen tarief in rekening mogen brengen voor de invoeding van groen gas.⁶ De ACM heeft bij het vaststellen van de x-factorbesluiten gebruik gemaakt van de volumes van de netbeheerder over de jaren 2013 tot en met 2015 om de rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2017-2021 vast te stellen. Dat

³ De ACM gebruikt de heffingsrente voor de jaren tot en met 2012 en de belastingrente voor jaren vanaf 2013.

⁴ Voor de berekening van de misgelopen rente in 2018 en 2019 gebruikt de ACM de gemiddelde belastingrente van de laatste twee kwartalen van 2018 en de eerste twee kwartalen van 2019.

⁵ Besluit van 12 september 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205164 en zaaknummer 16.0425.52.

⁶ Besluit van 12 september 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205164 en zaaknummer 16.0425.52.

betekent dat de netbeheerders voor deze volumes geen tarief in rekening mogen brengen terwijl deze wel onderdeel uitmaken van de vastgestelde rekenvolumina. Hierdoor ontvangen zij minder inkomsten dan is toegestaan. De ACM corrigeert de tarieven 2019 in verband met de gederfde inkomsten als gevolg van de volumes die Liander niet in rekening mag brengen.

32. Het bedrag aan gederfde tariefinkomsten voor het jaar 2018 berekent de ACM door de gemiddelde volumes voor invoeding groen gas over de jaren 2013 tot en met 2015 te vermenigvuldigen met de tarieven voor het jaar 2018. Voor 2019 leidt dit tot een nacalculatie van EUR 63.142 voor Liander.

4.2.3 Conclusie

33. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een bedrag van EUR 24.631.885 aan correcties voor het jaar 2019 voor Liander.

4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties

34. In paragraaf 4.1 is uitgewerkt dat de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties EUR 378.499.999 bedragen voor het jaar 2019. In paragraaf 4.2 is berekend dat de tariefcorrecties EUR 24.631.885 bedragen voor het jaar 2019. Opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties, te weten EUR 403.131.883. Dit is het bedrag dat Liander in 2019 maximaal mag ontvangen. De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de inkomsten en correcties. In bijlage 1 wordt de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Paragraaf	Omschrijving	Bedrag
4.1.1	Toepassing van de wettelijke formule	€ 378.499.999
4.1.2	Toevoeging bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten	€ 0
4.1.3	Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties	€ 378.499.999
4.2.1	Correctie voor lokale heffingen	€ 24.568.743
4.2.2	Correctie voor invoeding groen gas	€ 63.142
4.2.3	Totaal correcties	€ 24.631.885
4.3	Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties	€ 403.131.883

4.4 Tarieven

35. In deze paragraaf vindt de beoordeling van de tarieven plaats. De ACM beoordeelt of het voorstel van Liander voldoet aan hetgeen is bepaald in de Gaswet en de Tarievencode gas. Daartoe toetst de ACM het voorstel onder meer aan de Richtlijnen Controle Tarieven. Dit heeft de ACM bij het verzoek aan de netbeheerders om een voorstel in te dienen meegedeeld. Deze richtlijnen zien toe op de ontwikkeling van tarieven voor iedere netbeheerder. De richtlijnen zijn terug te vinden in de op 2 oktober 2018 gepubliceerde tarievenvoorstellen.
36. Indien het voorstel voldoet aan de richtlijnen, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel.

Als het voorstel daar niet aan voldoet, kan de ACM zelf de hoogte van de tarieven bepalen en deze vaststellen.

4.4.1 Toetsingskader

37. De ACM heeft beoordeeld of het voorstel van Liander voldoet aan de eis dat de inkomsten behaald met respectievelijk de eenmalige aansluittarieven (hierna: EAV) en de periodieke aansluittarieven (hierna: PAV), de inkomsten behaald met de transporttarieven en de inkomsten behaald met de tarieven voor de diensten die zijn verricht ten behoeve van de taken op het extra hogedruknet (hierna: EHD), niet meer dan één procentpunt afwijken van de door de ACM gehanteerde richtbedragen voor de transport- en aansluitdienst en EHD. Op basis van de efficiënte kosten bepaalt de ACM in de berekening van de totale inkomsten voor 2019 de richtbedragen voor de verschillende diensten.
38. Liander ontvangt een vergoeding voor de additionele efficiënte kapitaalkosten die het gevolg zijn van vervangingen van aansluitingen. Aangezien deze vergoeding specifiek bedoeld is voor de vervanging van aansluitingen, is de ACM van mening dat deze vergoeding ook terug dient te komen in de tariefmutatie van de periodieke aansluitvergoeding (hierna: PAV) en niet in de tariefmutatie van de eenmalige aansluitvergoeding (hierna: EAV). Om deze reden hanteert de ACM aparte richtbedragen voor de inkomsten uit de PAV en de EAV.
39. Daarnaast vereist de ACM vanuit het principe van kostenoriëntatie dat de netbeheerder een kostenonderbouwing aanlevert voor tariefmutaties die afwijken van de gemiddeld verwachte tariefmutatie. De gemiddeld verwachte tariefmutatie, die per groep van tariefcategorieën kan verschillen, wordt gebaseerd op de toepassing van de x-factor en de cumulatieve effecten van correcties op de tarieven van 2019. Uit de kostenonderbouwing moet blijken dat een afwijking van de verwachte tariefmutatie noodzakelijk is om specifiek voor het voorgestelde tarief tot een meer kosten georiënteerd tarief te komen. De ACM verzoekt in ieder geval om een kostenonderbouwing bij afwijkingen van meer dan vier procentpunt (positief of negatief) ten opzichte van de verwachte tariefmutatie.
40. De ACM toetst verder de tariefopbouw van de tarievenvoorstellen van de aansluitdienst. Aansluitingen met een kleinere aansluitcapaciteit kunnen over het algemeen voor minder kosten worden aangelegd dan aansluitingen met een grotere aansluitcapaciteit. Daarnaast moet in de tarievenvoorstellen rekening worden gehouden met het feit dat voor de aansluitcategorieën groter dan 40 m3/uur alleen het aansluitpunt wordt gereguleerd. De ACM benadrukt dat bij de indeling van afnemers tussen hoge en lage druk de wens van de klant leidend is en dat de grens tussen hoge en lage druk in de Tarievencode gas bij 200 mbar is gelegd. De ACM heeft getoetst of deze kostenverschillen voldoende worden weerspiegeld door de tarievenvoorstellen.
41. Tenslotte toetst de ACM of de EAV en de PAV behorende bij dezelfde aansluitcategorie in een logische verhouding tot elkaar staan. De PAV bestaat grofweg uit twee onderdelen; een deel ter

dekking van de vervangingskosten van de aansluiting en een deel ter dekking van de kosten voor het operationeel houden van een storingsdienst. De ACM concludeert hieruit dat de kosten die ten grondslag liggen aan de PAV logischerwijs gerelateerd zijn aan de kosten voortvloeiende uit de EAV en dat dit ook in de tarieven terug te zien moet zijn.

42. Met inachtneming van voornoemd toetsingskader heeft de ACM de individuele voorstellen getoetst.

4.4.2 Beoordeling van het voorstel

43. De ACM heeft het voorstel van 24 september 2018 beoordeeld in het licht van de vereisten van wet- en regelgeving. In eerste instantie heeft de ACM hierbij geen aanvullende vragen gesteld.
44. Echter constateerde de ACM in oktober 2018 dat het CBS de cpi, die de ACM hanteert bij de bepaling van de TI 2019, heeft herzien. Naar aanleiding hiervan heeft de ACM op 30 oktober 2018 de netbeheerders verzocht om een aangepast tarievenvoorstel aan te leveren.
45. De ACM heeft het herziene voorstel van 6 november 2018 beoordeeld in het licht van de vereisten van wet- en regelgeving. Hierbij constateerde de ACM dat de inkomsten voor EHD meer dan één procentpunt afwijken van het richtbedrag zoals opgenomen in het tabblad 'Berekening richtbedragen' in de TI-berekening regionale netbeheerders 2019. De ACM heeft Liander verzocht om deze afwijking nader te onderbouwen of een aangepast tarievenvoorstel in te dienen.
46. De ACM heeft het voorstel van 8 november 2018 beoordeeld in het licht van de vereisten van wet- en regelgeving. Naar de mening van de ACM is dit voorstel in overeenstemming met deze vereisten. De ACM heeft de hiermee voorgestelde tarieven verwerkt in het tarievenblad in **Bijlage 2** bij dit besluit en bepaalt dat de maximum tarieven van Liander voor het jaar 2019 conform deze bijlage worden vastgesteld.

4.4.3 Conclusie

47. Het voorstel van 8 november 2018 voldoet aan hetgeen is bepaald in artikel 81b en 81c van de Gaswet.

5 Dictum

48. Op grond van artikel 81c, eerste en tweede lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt de aansluit- en transporttarieven voor het jaar 2019, die N.V. Liander ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig Bijlage 2.
49. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is N.V. Liander verplicht om een exemplaar ter inzage te leggen in ieder van haar vestigingen.
50. De tarieven treden in werking op 1 januari 2019.

Den Haag,
Datum: 21 november 2018

Autoriteit Consument en Markt,

namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2019

1. De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Berekening totale inkomsten 2019 regionaal netbeheer gas” gepubliceerd met daarin de berekening van de totale inkomsten voor het jaar 2019. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2019

1. De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Tarievenblad Liander Gas 2019” gepubliceerd met daarin de vastgestelde tarieven voor het jaar 2019. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen

Artikel 81a

1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:
 - a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,
 - b. de kwaliteitsterm, en
 - c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in dat lid bedoelde periode wijzigen.
3. Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak vernietigd is of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar herroepen is, herzielt de Autoriteit Consument en Markt de in het eerste lid vermelde besluiten met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode.

Artikel 81b

1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, met inachtneming van:
 - a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken

- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 81a,
- d. de formule:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven uit het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t-1 en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft en

- e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e of 39f, tweede lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
 - f. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij en krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn.
2. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en f.

Artikel 81c

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt met betrekking tot het transport van gas dat bestemd is voor levering aan afnemers voor iedere netbeheerder de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor de onderscheiden tariefdragers en die deze ten hoogste mag berekenen voor het transport van dat gas en de dat transport ondersteunende diensten, alsmede de tarieven voor het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt, jaarlijks vast.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:
 - a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet

bestuursrecht zijn gewijzigd;

- b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;
 - c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken;
 - d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.
3. Indien het voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 81b, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de tarieven voor de desbetreffende netbeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 81b.
 4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 81, eerste lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, in plaats van TIt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau, inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.
 5. Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, of 81a, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.